

TRDNJAVA BREST-LITOVSK PADLA V ROKE NEMCEV IN AVSTRIJCEV.

BREST-LITOVSK JE BILA NAJMOČNEJŠA RUSKA TRDNJAVA V PASU OBRAMB NA ZAPADNI STRANI RUSKEGA CARSTVA. ZAVEZNIKA STA ZASEDLA BJALISTOK IN RUSKE ARMADE SE NAHAJAJA NA POLNEM BEGU PROTI BJALOVIESKA LESOM, DOČIM JIH ZASLEDUJE NEMŠKA IN AVSTRIJSKA KAVALERIJA.

Pomen tega zavzetja.

VSELED ZAVZETJA BREST-LITOVSKA JE POSTALA ZADNJA TRAJNA OBRAMBNA ČRTA RUSOV NEVZDRŽLJIVA. — KAVALERIJA JE PRESEKALA SEVERNI IN JUŽNI DEL RUSKIH ARMAD, KI SO IZGUBILE VSAK STIK MED SEBOJ.

Berlin, Nemčija, 26. avgusta. — V današnjem uradnem poročilu se glasi: "Armada skupina generala Mackensena: Brest Litovsk je padel. Dočim so avstrijski armadni zbori pod poveljstvom generala Arza zavzeli tri zapadne forte na zapadni fronti, so zavzeli Brandenburžani 22. rezervnega zbora forte za severozapadni fronti ter udrihi tokom noči v notranje pozicije. Nato so predali Rusi trdnjavo na celi fronti od Bjelovieske lesa pa do močvirnatga Pripet-distrikta. Južno-iztočno od Brest-Litovska se vrši zasledovanje umikajočih se čet.

Armada generala Falwita je preprodila Ruse iz Orlanka okraja severno in južnoiztočno od Bjalistoka. Pred armado princea Leopolda bavarskega beži popolnoma poraženi sovražnik v notranjost Bjelovieskih lesov ter se skuša upirati le v okolici severno od Kamenjca-Litovsk. Skupina maršala Hindenburga: V bližini Bausk in Schoenberg, iztočno od Mitave so se razvili boji. Iztočno in južnoiztočno od Kovna se nadaljuje z bitkami. V gozdu iztočno od Avgustova je prodrl del armade generala Eichhorna v iztočni smeri.

Nadalje južno se vrše boji v sektorju Berezovka. Naše prednje straže so dospele do Bjalistoka.

Brest-Litovsk se je smatralo za eno najmočnejših trdnjav v Evropi ter je bila južna oporna točka druge ruske obrambne črte na katero so se umaknile ruske armade po padcu Varšave. Citadela leži ob reki Bug, 131 milj južno od Grodna. Tukaj se križajo železniške črte iz Odese, Kijeva, Moskve, Varšave, Vilne in iztočne Prusije.

Zavzetje te trdnjave znači največji vojaški uspeh Nemcev in Avstrijcev izpačda Varšave pred tremi tedni. Brest-Litovsk, mesto s 50.000 prebivalci, je bilo eno najvažnejših razdelilnih središč za municijo in vojni material v bližini zapadne meje prave Rusije. Vojaški kritiki so smatrali to trdnjavo za strateško važnejšo kot pa Varšavo.

S padcem te trdnjave bodo Rusi prisiljeni opustiti drugo obrambno črto, ki se je raztezala od Brest-Litovska severno proti Iztočnemu morju in Rigi.

Naglica, s katero se je zavzelo to močno trdnjavo, tvori eno izmed številnih presenečenj te vojne. Za gotovo se smatra, da bi se morala trdnjava po ruskih načrtih držati najmanj 14 dni. Da je tako hitro padla, so krivi zapadni forti, katere se je takoj porušilo s težkimi oblegovalnimi topovi.

Domneva se, da je bilo ujetih več tisoč Rusov, ki so padli trdnjavo. Tudi število topov, ki so padli v roke zmagovalnih armad, mora biti veliko.

Brest-Litovsk je ena najstarejših trdnjav v Evropi ter se je omenja že leta 1020. Rusi so izdali velike svote denarja, da napravijo to trdnjavo kar najbolj močno in nezavzetno.

Po padcu Varšave, dne 5. avgusta, je postala nevarnost za Brest-Litovsk večja. General Mackensen je prodiral severno preko Lublin-Holm črte ter pustil slavna Pripet.

Z zapadnih bojišč. Velik napad iz zraka.

62 francoskih aeroplanov je vpriporilo napad z bombami v Saar-distriktu. Veliko ubitih.

NEMŠKI LETALCI.

Nemški letalci so napadli francoske avijatike ter jih zasledovali. Štirje aeroplani uničeni.

Berlin, Nemčija, 26. avgusta. — V današnjem uradnem poročilu glede bojev na zapadni fronti se poroča, da se je odbilo severno od Beausejour in v Champagne francoske naskoke na pozicije, katere so pred dvema dnevi zavzeli Nemci.

Dva sovražna zračna brodogra sta metala bombe v Saar-distriktu, v bližini Saarlouis. Veliko oseb je bilo ubitih ali pa ranjenih. Povzročena materialna škoda pa je le malenkostna.

Nemški letalci so naskočili sovražnim aeroplanom in Francozi so izgubili štiri svoje letale. Neki aeroplan je padel v bližini Bolchen na tla ter sta se ubila oba avijatika, ki sta se nahajala v njem.

Neki drugi je padel v bližini Comilly v nemške roke in tretjega je neki nemški letalec prisilil, da je pristal pri Arrascourt, severno od Lameville.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 26. avgusta. — V današnjem popoldanskem poročilu se glasi, da so se vršili tokom noči artilerijski spopadi ter boji z ročnimi granatami v Artois distriktu, pri Souchez in Neuville.

V Argonih so se vršili ostri boji z bombami in ročnimi granatami. Dne 24. avgusta je vrgel neki francoski letalec bombe na Offenbourg na Badenskem.

Dne 25. avgusta je poletelo zračno brodogra, obstoječe iz 62 aeroplanov, v štirih skupinah preko višin Dillingen, severno od Saarlouis, v renski Prusiji. Tam se nahaja nemška tovarna za municijo in oklepne plošče. Vrglo se je v celem 150 bomb različnega kalibra.

To je že tretji zračni napad v tem delu Nemčije tokom zadnjih treh tednov. Dne 9. avgusta se je obstrlejevalo Saarbrücken in tri dni pozneje sosedna mesta St. Ingbert in Zweibrücken. Pri zadnjem imenovanem napadu je bilo ubitih osem oseb.

Konferenca zavezniških generalov.

Pariz, Francija, 26. avgusta. — Veliko važnost se pripisuje konferenci, ki se je vršila v ponedeljek v Chantilly, tik za bojno fronto v severni Franciji.

Konferenca so se udeležili lord Kitchener, general Joffre, general Foch in drugi odlični poveljniki. Glede rezultatov posvetoivanj ni prišlo nič v javnost.

Razveljavljenje vojnega prava.

Pariz, Francija, 26. avgusta. — Od 1. septembra naprej se bo razveljavilo vojni prav v Franciji, izvenšči v ozemlju, ki leži v vojni coni.

Odlok vlade se smatra povsod za znamenje zaupanja v uradnih krogih ter se ni bati motenja notranje uprave vsled vojaških operacij.

Zeppelin proti Angliji?

Amsterdam, Holandsko, 26. avgusta. — Tekom dveh dni se je opazilo danes že drugi nemški Zeppelin nad holandskim otokom Vlieland. Zračna križarka je plula v smeri proti angleški obali.

Ujeti častniki v Švici.

Ženeva, Švica, 26. avgusta. — Nemčija, Francija, Anglija in Belgija so se sporazumele v toliko, da bo švicarska vlada internirala v švicarskih zdraviliščih ujet častnike, ki so bolni. Sorodniki častnikov smejo slednje obiskovati in švicarski vojniki bodo stražili internirane.

"U" čoln potopljen.

Neki angleški aeroplan je vrgel na podmorski čoln bombo, vsled česar se je slednji potopil.

London, Anglija, 26. avgusta. — Uradno se je danes zvečer objavilo, da je bil v bližini Ostende potopljen neki nemški podmorski čoln, vsled bombe, katero je spustil nanj neki angleški avijatik.

Rešeno moštvo.

London, Anglija, 26. avgusta. — Norveški parnik "Haytor", ki je dospel iz Barry, poroča, da je sprejel dne 21. avgusta na krov 40 preživelih angleških parnikov "Wind-sor", katerega je potopil neki podmorski čoln. Rešene je vzel prihodnji dan na krov angleški parnik "Remner".

Velike izgube vsled podmorskih čolnov.

London, Anglija, 26. avgusta. — Admiraliteta je objavila, da se je potopilo tokom tedna, ki se je končal s 25. avgustom, 19 angleških parnikov s skupno tonsko vsebino 76.727 ton. Razventega se je potopilo tri ribiške parnike s skupno vsebino 391 ton.

Mora v smrt.

Ossining, N. Y., 26. avgusta. — Karol Dranewicz bo umrl jutri zjutraj v tukajšnji ječniknici v električnem stolu, da plača z življenjem sovdeležbo pri umoru Ivana Martizevica. Mož bi bil moral že preje umreti v stolu, a je governer termin preložil v upanju, da bo obsojenec priznal ter bo vsled tega mogoče obsojiti dva naglatna osumljena.

Kontrola municijskih tovarnen.

Pariz, Francija, 26. avgusta. — Havas poročevalce v Rimu sporoča vest, katero je objavil milanski "Secolo" in glasom katere je odredila italijanska vlada vse potrebno, da prevzame kontrolo nad tovarnicami, v katerih se izdeluje municijo in drugi vojni material.

Bulgarska ostane nevtralna.

Washington, D. C., 26. avgusta. — V neoficijelnih poročilih na tukajšnje zastopnike balkanskih držav se glasi, da je sklenila Bulgarska s Turčijo dogovor, vsled česar je gotovo, da bo ostala Bulgarska nevtralna. Stem se je pa tudi izjavil poskus, da se ustanovi novo balkansko zvezo.

Grškemu poslanstvu se je sporočilo, da je sestavil ministrski predsednik Venizelos novi kabinet. Nadalje se glasi, da niso zaveznički zadovoljili Grške in da bo tudi ona vsaj za sedaj nevtralna.

Objava ameriške poslanice na Dunaju.

Dunaj, Avstrija, 26. avgusta. — Danes se je objavilo tukaj ameriško poslanico, v kateri odklanja Zdržene države proujo Avstrije, naj prepovedo izvoz orožja in municije za zavezničke. Objavi je pridejana sle deča inspirirana pripomba: — Poslanico se bo v zunanjem uradu temeljito premetrilo ter kmalu odgovorilo nanjo.

Dinamit na pomolu.

Philadelphia, Pa., 26. avgusta. — Danes se je v League Island Navy Yard splošno znanlo, da se je našlo v velikem suhem doku, v katerem se sedaj prenavlja pomolno križarko "Prairie", tri dinamitne patrone. Častniki Navy Yarda niso hoteli ničesar izjaviti glede te najdbe. Odredilo se je posebne varnostne odredbe, da se zadržijo spijone od vladne ladijedelnice.

Križarka "Tennessee" je ravno dvigala sidro v Delaware zalivu, pripravljena, da odvede več artilerijskih bataljonov na Haiti, ko se je znanlo, da se je našlo dinamitne patrone. "Tennessee" ima na krovu velik tovor municije in drugih zaloz.

Situacija med Nemčijo in Združenimi državami.

V vladnih krogih v Washingtonu so mnenja, da se bo mirnim potom rešilo spor radi "Arabica."

PRIČAKOVANO POROČILO.

Iz opomb državnega kancelarja je razvidno, da se je dalo podmorskim čolnom nova navodila.

Washington, D. C., 26. avgusta. — Kot kaže sedaj, bo prišlo med Združenimi državami in Nemčijo do sporazuma glede vojevanja s podmorskimi čolni. Pričakuje se ne le sprave radi potopa "Arabica", temveč se bo z nemško vlado tudi sklenilo dogovor glede bodoče varnosti ameriških potnikov na visokem morju. To optimistično naziranje sloni v prvi vrsti na večerajni izjavi nemškega državnega kancelarja ter nadalje na utisu obiska, katerega je napravil večeraj nemški poslanik v državnem departmentu.

V besedah kancelarja: — Šele potem, ko bodo pojasnjene vse okoliščine, bo mogoče reči, če je poveljnik podmorskega čolna prekoračil svoje instrukcije — se vidi prvič priznanje nemške vlade, da so dobili poveljniki podmorskih čolnov navodila, ki jim predpisujejo gotove omejitve v vojevanju.

V tem se vidi dokaz, da je Nemčija molče pristala v zahtevu Združenih držav ter dala podmorskim čolnom navodila, naj ne napadejo potniških parnikov, ne da bi preiskali parnik ter skrbeli za varnost potnikov, nahajajočih se na krovu.

Neoficijelno se je sporočilo danes iz Berlina v Washington, da je dobil nemški poslanik nova navodila in vladni krogi bi ne bili prav nič presenečeni, če bi se dalo v teh poslaniku polnomočnejših sklene dogovor glede celega vprašanja podmorskih čolnov.

Državni tajnik Lansing je zagotovil nemškemu poslaniku, da bodo ugodile Združene države željam Nemčije ter počakale s sodbo glede "Arabica" toliko časa, da bo imela nemške vlada priložnost pojasniti svojo stran zadeve.

Nikakega spora, — pravi Gerard.

Berlin Nemčija, 26. avgusta. — Stališče Nemčije k potopu "Arabica" se je danes predložilo državnemu departmentu in sicer v kolikor so znana dejstva dosedaj. Vsled tega se domneva, da so uglasjena pota za mirno poravnavo.

Poslanik Gerard je poslal večeraj zvečer dolgo šifrirano brzojavko v Washington ter dal izraza za svojem prepričanju, da se bo rešilo zadevo, ne da bi prišlo do spora med obema vladama.

Predno je odposlal brzojavko, je imel ameriški poslanik daljše posvetoovanje z nemškim zunanjim ministrom pl. Jagowom in pozneje z nekim uradnikom zunanjege urada.

Admiraliteta ni imela danes še v rokah poročila povejnika podmorskega čolna, ki operira v okoliščini, kjer se je potopil "Arabica." Vsled tega se ni mogel, oficijelno ugotoviti, če je bil parnik torpediran ali če je zadel na mine.

Polk je dobil dobro službo.

Washington, D. C., 26. avg. — Predsednik Wilson bo imenoval Franka L. Polka, korporacijskega odvetnika mesta New York, odvetnikom državnega departmента. To imenovanje je baje podpiral državni tajnik Lansing.

Zaupnica za Viviani ja.

Pariz, Francija, 26. avgusta. — V poslanski zbornici se je danes s 539 glasovi proti enemu zavrnilo predlog, ki je bil naperjen proti Millerandu in kojega sprejem bi bil za posledico, da bi vojni minister odstopil. S tem je bila izrečena vladi zaupnica.

Z italijanskih front. Italijani proti Tridentu.

Iz italijanskih poročil je razvidno, da so pričeli slednji z novo ofenzivo proti Tridentu.

AVSTRIJSKO POROČILO.

V oficijelnem avstrijskem poročilu se glasi, da se vrše povsod manjši in večji boji.

London, Anglija, 26. avgusta. — Italijani so napeli vse sile, da dosepejo do Tridenta. Ostri artilerijski boji in ročni spopadi se vrše na visoki planoti Lavarone, južno-iztočno od Tridenta. Z Dunaja se poroča, da se je vse te naskoke odbilo ter da so imeli Italijani velike izgube.

V oficijelnem poročilu iz Rima se glasi, da so Italijani napredovali nad Torrento, v Seebach dolini. Na kraški fronti prodirajo (?) Italijani, kljub dejstvu, da se je ojačilo avstrijske baterije.

Italijansko poročilo.

— V Val Sugana so naše čete na črti Monte Givaron—Torrente—Maso raztegnile svoje postojanke ter zavzele več višin nad Torrento. Sovražnik ni mogel ustiti našega prodiranja ter je padlo v naše roke precej avstrijskih vojakov.

V Seebach dolini je otvorila naša artilerija ogenj na neko taborišče, sk

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)
Owned and published by the
Mowrer Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
Če celo leto velja list za New York 4.00
pol leta 2.00
Evropa za vse leto 4.50
pol leta 2.50
Četrtletje 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljno in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
holidays.
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement of agreement.

Dopisni bres podpisani in osebnosti se ne
priobčijo.
Owner naj se blagoviti pošiljati po —
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
izdatke naznani, da hitreje
najdemo naslednika.

Dopisom iz posiljati nam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
25 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4087 Cortlandt.

25 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4087 Cortlandt.

Bombaž kot kontrabant.

Časi se izpreminjajo. Bombaž je kralj — se je glasilo dolgo časa v Angliji, ko je bombažna industrija skoro vse obvladovala. Bombaž je berač — se glasi danes v Združenih državah.

Nobena panoga v Združenih državah ni bila takoj po izbruhu vojne tako težko prizadeta kot pridelavci bombaža v južnih državah. Izvoz je bil ustavljen in cena je padla na šest centov profunt, kar je daleč pod stroški produkcije. Čisto počasi se je cena zopet dvignila, ker se je izvoz, na katerega so navezani sadilci bombaža, nekoliko oživil. Zaloga zadnje letine pa so še tako velike, da bi bilo mogoče doseči primerno dobro ceno. Sedaj pa pride k temu še letošnja letina, ki bo pomnožila zalogo ter potisnila ceno navzdol.

Prodaja bombaža je za par južnih držav, kot naprimer Alabama in Georgia, naravnost življenjsko vprašanje, kajti bombaž je glavna proizvodnja panoga. Vseled tega je umljivo, da store farmer-ske organizacije v teh državah vse, da bi se zopet oživilo izvoz.

Poleg Anglije, kjer bombažna industrija je sedaj skoraj popolnoma prenehala, je bila Nemčija glavna odjemalka bombaža. Farmerji iz južnih držav so vsled tega tudi odločni nasprotniki angleške blokade proti Nemčiji. Že večkrat so prosili zvezno vlado, naj prisili Anglijo, da opusti to blokado, ki tako zelo škoduje ameriškim interesom. Mesto tega pa je prišlo poročilo, da je proglasila angleška vlada bombaž za kontrabant in da bodo sledile temu vzgledu Francija, Italija in Rusija.

S tem je izvoz v Nemčijo popolnoma odrezan. Dosedaj je bilo še vedno mogoče spraviti bombaž v Nemčijo, in sicer potem nevarnih držav. Anglija je skušala to ovirati s tem, da je ustavljala z bombažem naložene parnike. Da pa jih more zapleniti, je morala dokazati, da je blago namenjeno za Nemčijo. To pa je bilo nemogoče. Pa tudi če se je razsodilo v prid Angliji, je morala slednja plačati ceno za zaplenjeno blago. To je sedaj prenehalo in bombaž se lahko zapleni brez vsake odškodnine.

To je težak udarec za tukajšnje sadilce bombaža. Omiljen pa ni niti s tem, da je Anglija obljubila kupiti gotovi del zaloge za ceno 9 centov profunt, ki je sedaj tržna cena. Sadilci zatrjujejo, da ne pokrijejo ta cena niti njihovih lastnih stroškov in da ne morejo obstajati izpod 15 centov. Nadalje pa je od Anglije same odvisno, koliko bombaža hoče kupiti in to najbrž ne bo dosti več kot ga potrebuje sedaj sama.

V Angliji so vedeli, da bo razburjenost v Združenih državah velika, če se proglasi bombaž za veliki kontrabant in raditega so se meročajni krogi dolgo pomišljali, predno so storili ta korak.

Raditega se je tudi predlagalo, naj se nakupi celo letošnja letina, da se odreže Nemcem bombaž, ki je neobhodno potreben za izdelovanje municije. Tudi ta odredba bi bila za južne sadilce le mimo-idoče olajšanje ter bi postala tudi zelo nevaren eksperiment. Po sklepu miru bi se namreč vso to velikansko zalogo takoj vrglo na trg in cene bi padle še nižje kot v preteklem letu. Sadilcem se gre za konsumiranje njih pridelka, ne pa za to, da leži v skladiščih.

Tega nakupa v velikem pa se ne bo izvršilo. Anglija je našla veliko cenejši izhod. Že pred tedni je obvestila zvezno vlado o svojem nameravanem koraku in zagrožen protest bo torej zelo mil.

Za demokrate v Washingtonu je situacija kaj kočljiva. Južne države tvorijo njih glavno oporo in tam je razpoloženje proti administraciji zelo slabo.

Na letošnjem zborovanju alabamske farmerske unije se je pritoževalo, da zapostavlja Wilson interese farmerjev onim proizvajalcev municije in orožja. Isto je v Georgiji, kjer so farmerji še bolj nezadovoljni ter so izjavili, da bodo rajše volili s socialisti kot pa z demokrati.

Gospodarski položaj v južnih državah je vsled tega zelo kočljiv in vlada ima dosti vzroka, da se ne pusti v nikake afeze z Nemčijo. Slavljenca, a enostranska prosperiteta Združenih držav bi se lahko izpremenila v nekaj na-sprotnega.

Še malo pojasnila.**III.**

Če se ne motimo, se je najprej v našem listu začela agitacija za Slovensko Ligo. Inicijativo je bilo dalo pevsko društvo "Prešeren" iz Pueblo Colo. Velika večina rojakov je bila navdušena za to idejo. Od vseh strani so se začeli o-glašati dopisniki, splošno navdušenje je zavladalo vseh povsod. Trije, štirje slovenski listi so bili takoj na naši strani. Sklenili smo delati roko v roki v začetku samo za Slovensko Ligo in spravi-ti vanjo kolikor mogoče veliko članov. Pristaši Slovenske Lige so bili takoj zaverovani v stvar in so si bili tako svesti uspeha, da so postali nekakšni fanatiki, ki so nepremisljeno zmerjali vse, kar jim ni ho-telo slediti. Vsakega, kogarkoli so srečali, so vprašali: Ali si z nami? Če jih je človek ničesar hu-dega sluteč vprašal, kaj in kako, so ga ozmerjali, obdali so ga z vsakovrstnimi priimki, bil je vse drugo, samo Slovenec ne. To je bila tista velika napaka, kateri je kmalo zatem, ko je bila Sloven-ska Liga ustanovljena, sledila druga, še bolj kapitalna.

Ako si človek postavi cilj in si začrti pot, po kateri misli priti do njega, mora hoditi po tej poti in bo cilj zgrešil, kakorhitro bo stopil žnje. Pot bo izpremenil le v slučaj, če se kaj nepričakovane-ga zgodi, oziroma če na no poti take ovire, da jih ni mogoče pre-magati. Cilj pa ostane isti, kakor je bil postavljen v začetku.

Tako tudi s Slovensko Ligo. Kaj je bil njen prvi program, ni treba več omenjati, ker je bilo na tem mestu že najmanj desetkrat povedano. Vseeno bi pa tudi bilo, če bi ne bil nikjer tiskan, ker je vsakemu zavednemu in prevdar-nemu Slovencu zapisano globoko v sren, kaj mora delati in kako se mora obnašati, da ga bodo spoštovali ljudje, da bo stal s tuje-rodeci na isti stopinji in da bodo začeli Slovence upoštevati tudi drugi narodi.

Združiti smo se hoteli zatega-delj, da bi nam bilo delo lažje in da bi o no pot, po kateri bi hodili posamezniki mogoče deset ali dvajset let, napravili skupno v petih.

Do konvencije v Chicagu smo korakali skupno, na Jugoslovanskem zborovanju smo pa dospeli na križpot. Gospodje na zborova-nju so z največjo previdnostjo in z velikim prikrivanjem pokazali ameriškim Jugoslovancem Jugos-lavijo. Pokazali so nam jo tako, da smo videli le lepo zunanost, onemu, ki bi ji pa hotel pogledati v jedro, so zabranili vstop. Zakaj so tako napravili, vedo edino oni sami in oni, ki so jih poslali. Mi samo slutimo, toda prepričani smo, da se bodo naše slutnje uresničile.

Besede, ki so jih govorili ti, možje, so bile tako lepe, tako o-mamljive, da ljudje niti vprašali niso, kaj pravzaprav pomenijo. Stali smo torej na križpoti. Kam naj se obrnemo, komu naj

sledimo? Zgodilo se je tako, ka-kor se zgodi ob prilikah, ko je uho preobeto od navdušenja, ko je uho preobeto, da bi sprejelo vase vse lepodoneče, brezsmiselne in neum-ljive fraze.

Na eni strani ponižava Sloven-ska Liga, ki ima na svojem pra-porju samo značilne besede: "Vse za napredek slovenskega naroda", na drugi strani pa velika, močna Jugoslavija, v kateri bo-mo vsi bratje, v kateri ne bo no-beden komandir drugega, ki bo vzor vseh svetovnih držav.

Gospodje niso hoteli čakati, da bi izpolnila Liga svojo nalogo. Pripravljeni so bili sprejeti jo ta-kaj v svojo vrsto, s pogojem se-veda, da agitira za Jugoslavijo in da je njena postranska stvar, če kaj doseže za Slovence ali ne.

Ligaši so sli slepo za njimi, in to je bila njihova druga, še veli-ko večja napaka.

Gospodje Jugoslovanskega Od-bora niso s tem napravili Sloven-ec nobene usluge, nobene do-brote. Pokazali so pa, da bo za-vezan v Jugoslaviji, če bo taka, kakoršno so si v mislih zasnovali. eno prvih mest terorizem.

(Dalje prihodnjici.)

"Nova Doba."

"Nova Doba" je list, ki izhaja v Pittsburghu, Pa. To ni nič sla-bega in ji tega nihče ne zameri. Blagovolil pa je ta list ponorče-vati se iz "Glas Naroda" in zato zaslužil par besed. Ne radi njega samega — Bog varuj! — temveč radi stvari, vsled katere se je raz-čepiril.

Debata o Jugoslaviji, ki je na-stala med "Glas Naroda" ter "Proletarcom", leži temu listu v želoden. Ne vdeležuje se pa te de-bate stvarno, temveč skuša osme-šiti celo stvar z uvodnikom, ki je skrajno bedast in obenem podlo-neumen.

Ta "Nova Doba" pravi, da je dal "Glas Naroda" slovenski na-rod na dražbo, da se bo ga priso-dilo najboljšemu ponudniku. Svo-je izvajanje končuje z besedami: "Kdo da več?"

Kdo da več? Mož, ki je pisal te neslanosti, je neki Rajner-Hlače, mož, ki je poteval za konzularno glasilu avstrijsko, ki pa je naen-krat izpremenil svoje prepričanje ter postal glasilnik "čistega" Ju-goslovanstva!

Kaj porečete k temu? Ali si je mogoče misliti hujšo ironijo? Človek, ki tako naglo izpreminja svoje naziranje, ki se proda za groš, bo očital drugim kramar-stvo??

Nadalje je izšel v isti številki tega lista članek, ki nosi naslov: "Jugoslovanska debata". Ne bomo malenkostni, a člove-ka disgustira, če vidi tako nesmi-sel že v naslovu samem. "Jugo-slovanska debata"? — in članek je tudi po tem.

Nadalje se glasi: "Glas Naro-da ne smatra jugoslovanskega vprašanja kot nekaj obstoječega, kot problema (!), ki izvira iz da-nih razmer in se naravnost usilju-je (!), kot produkta (! Menda produkt) naravnega zakona, ki sili (!) h končni rešitvi, le začas-no oviran od protivne volje po-edineev, močno pospeševan od jednotne narodne volje."

Debato, ki se vrši, bomo izvo-jevali brez blagohotnih nasvetov potnikov lista, ki je glasilo av-strijskega konzulata in dunajske-ga birokratizma.

Dopisi.

Waukegan, Ill. — Ni moj na-men pisati o tukajšnjih delavskih razmerah, pač pa hočem zapisati par besed glede tukajšnjih slov. društev, kakor tudi nekaterih po-sameznikov. Zadržanje časa se je v naši naselbini vnelo splošno zani-manje za dramatiko. Društva so prirejala igre, tako da je pevsko in dramatično društvo "Ljubljani-čica" začelo resno misliti na ku-lise, katere so njegova lastnina. Računali smo 3 dolarje najemni-ne, ker smo pa izprevideli, da se bodo kulise kmalu pokvarile, ako hode šla tako naprej, smo pova-bili štiri tukajšnja društva, kate-ra so se priredila igre, da naj sto-pijo v zvezo z našim društvom, da bomo tako vsi lastniki ku-lis. Vsako društvo naj bi plačalo \$12.50, tako je bilo v povabilu, pa bi postalo lastnik kulise. Ako bi se društva ne strinjala s tem, smo sklenili zvišati najemnino na šest dolarjev za vsako prireditev. Sedaj je pa priklopelo že toliko časa gojeno sovraštvo do našega

društva do vrha. Kričalo se je, na-društvenih sejah razpravljalo, po-šiljalo se je vabila raznim dru-štvom na skupni sestanek za na-bavo novih kulis. Kot starostu društva "Slovenski Sokol" so po-vabili tudi mene, da se udeležim omenjenega sestanka. Odzvalo se je pet tukajšnjih društev in vsa-ko je izvolilo po tri zastopnike. Povedal sem, da zastopam Slov. Sokola, ki je obenem delničar društva Slovenski Narodni Dom, in da je moja srčna želja, da bi kaj ukrenili za kulise, katere se bodo nahajale v bodočem Slov. Nar. Domu. Rekel sem, da s tem mnogo škodujemo započeti ideji, da s tem mnogo ljudi odvrnemo od Nar. Doma, ker vsak bo de-rekel: mi imamo lepe kulise tukaj, kaj mi hoče Nar. Dom! Nekate-rim to ni bilo po volji, predsed-nik pripravljalnega odbora mi je vzel besedo ter mi pokazal vrata! Ker sem pa povedal, da sem izvo-ljen od članov društva Slov. So-kol in da imam ravno iste privi-ke kot on, da lahko povem svoje mnenje, ostal sem še nadalje v dvorani. Sklenilo se je, da bodo društva priredila veselico oziroma igro, z dobičkom si bodo pa na-bavila kulise. Nisem proti drama-tičnim predstavam, ki se prireja-jo v naši naselbini, rečem pa sa-mo toliko: Iz golega sovraštva in iz nezvestosti ste pričeli prire-žati dramatične predstave in iz istega razloga ste pričeli spor ge-je kulis. Dokazov imam za to do-volj. Nam je vseeno, če napravite sto kulis in priredite vsako nede-ljo po pet iger, mi se držimo pre-govora: Pri kopitu svojem naj ostane čevljar! Kljub vsem na-sprotnikom naše društvo lepo u-speva in storili smo že veliko za Slov. Nar. Dom. Kadar hode stala stavba, takrat bomo pa mi po-vabili društva na skupen sestanek za nove kulise, povabili jih bode-mo, da storimo nekaj za celokup-nost, ne pa za posameznike. Do-volj smo delali za druge, zdaj pa naredimo enkrat tudi kaj zase. Imamo pevsko in dramatično društvo, ki naj skrbi za petje in dramatiko. Podpirajmo ga. Imamo Slov. Nar. Čitalnico, ki skrbi za izobrazbo. Podpirajmo jo! Ni-kar ne ustanavljajmo novih pev-skih oziroma dramatičnih dru-štev in ne čitalnic! Vse to že im-a-mo. Agitirajmo za Slov. Narodni Dom, da se čimprej dvigne, pu-stimo vse drugo pri miru. Mi ne rabimo kulis. Ako hoče lastnik dvorane, da se prirejšo igre v njegovih dvorani, nabavi naj si jih! Mi rabimo kulise v Nar. Do-mu, ki bodo naša last. Mi rabimo močno pevsko in dramatično dru-štvo ter krasno knjižnico in smelo trdim, da bodo naša naselbina ena prvih. To naj hode naš cilj in nič drugega! Zato apeliram na vsa slavna slov. društva, da si stvar dobro premislijo. Slov. Sokol se je na zadnji seji izrekel proti na-bavi novih kulis. Onih gospodov, ki se za to poganjajo, nismo še nikoli videli pri naših priredit-vah, nikoli še ne v Nar. Čitalnici in še nikoli na agitaciji za Slov. Nar. Dom. — Za slov. pevsko in dramatično društvo "Ljubljani-čica": Pavel Bartel, tajnik.

Ironwood, Mich. — Čeravno ni-sem naročnik vašega lista, bom vseeno sporočil nekoliko o tukaj-šnjih razmerah. Ta naselbina ima preko 15,000 prebivalcev. Leži v zelo prijaznem kraju in je vsa ob-dana z rodovitnimi polji. Delav-ske razmere so zelo slabe. Sem sem prišel pred šestimi meseci, pa sem štiri mesece čakal na delo. Slovenskih družin je tukaj se-demnajst in nekoliko samecev. Ne-kateri imajo tudi še svoja domov-ja. Slovenskih deklet je precej. Škoda, da rajše angleško govori-jo kakor pa slovensko. Pred krat-kim sem dobil v roko Zottijev go-vo, pa sem jo takoj vrgel proč. Zottija in njegovih podreplkov naš narod popolnoma nič ne po-trebuje. Pozdrav! — John Pod-ratnik.

Big Bay, Mich. — Temp

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Ravno to velja v celoti, ako preidemo v Zadnjeprijje, Zatonje in Zabolje. Tudi tu je mnogo neruskega življa in tudi tu točnejši podatkov, točnejši narodopisnih map sploh ni. Na ruskih mapah (vse- skozni malega merila) zavzema ruska oblast tudi kraj med Dnjeprom in Donom, tudi levi breg Dona in se konča ob Kubanu (Krim je tatarski). V celoti gre meja od obročne naselbine Gagri pod Kavkazom čez gore v loku okoli Pjatigorsk in Stavropola k levemu bregu Dona (v okrožju Tereka je 33,7% Rusov), odkoder gre v loku mimo stepe Kirgizov in Kalmikov k dolnji Volgi, na breg Hvalinskega morja in bregove Tereka; od doljne Volge mimo kirgiških step se vlečejo ruska mesta in naselbine goste ob Volgi, namešane seveda z drugimi (nemškimi, finskimi in tatarskimi). Ruski kraj ob Volgi se sploh ne da omejiti s črto; tu je polno tujih otokov in krajin, ki se gajo ena v drugo. Ti drugorodni otoki tvorijo v zapadnem kotu Volge tujo last in gredo od Saratova čez Serdobsk, Moršansk, Murom k Nižjemu Novgorodu. Na severu Volge gre meja gostih ruskih naselbin v velikem loku od Nižnje k južnemu bregu Onege in Ladoge, toda tudi onstran njega je seveda mnogo ruskih naselbin ob rekah in jezerih poleg naselbin drugorodcev.

Izven kraja, tako površno določenega, prebivajo Rusi v večjem številu le v nekaterih mestih poljskega kraljestva, v notranji Ogrski in Slavoniji in na Bolgarskem v koloniji Tatarici pri Silistriji; tu so od zač. XVIII. stol., ko je prišel sem po l. 1709 ataman Nekrasov, staroverci z družino (odtod so sloveli Nekrasovci). Ostali Rusi v Dobruđi se začeljenj sedaj pod pritiskom rumunske vlade seliti na Bolgarsko. V donavski delti pa je še nekoliko ruskih naselbin. To so naselbine: Sv. Jurij, Letja, Svistjovka, Periprava in Karaorman v okolici Suline. Rusko večino ima tudi Tulca.

V Aziji zavzemajo Rusi predvsem Sibirijo. Statistično vzeto je Sibirija sicer skoraj vsa ruska (80,9%), toda v resnici so tu ogromna ozemlja neobdelana ali naseljena z domačini. Zapadna Sibirija (obskoirtiška) je malone čisto ruska. Ruske naselbine so koncentrirane na jugu, na Gornjem Obu in Irtišu s pritoki. Srednja Sibirija, jenijskoangarska, ima že manj Rusov (zopet glavno na jugu v okolici Minusinska, Krasnojarska in Irkutsk), lemska Sibirija ali jakutska le 11%. Nasprotno temu je zopet ruska krajina amurska in primorska z ruskim Sahalinom. Neruska je ostala dosedaj kirgiška stepna pokrajina in Turkestan z 8,9% Rusov, razkropljenih po večjih mestih in v celi vrsti kakih 150 manjših naselbin in kolonij v celi vrsti kakih 150 manjših naselbin in kolonij v rodovitnejših oazah (najjužnejša kolonija je Aleksejevskoje, 120 vrst od Herata).

Izven evropskoazijskih pokrajin živi mnogo ruskih izselencev, glavno onih iz sekt, v Ameriki (v Kanadi, največ v okolici Yorktowna) in Rusinov tudi v Braziliji in Argentini (poleg množice Rusov v glavnih mestih Združenih držav).

Nekoliko ruskih naselbin se je ustanovilo nekoč tudi v Mali Aziji v okolici Nieceje in Sinope; v najnovjšem času gre izseljevanje v Afriko.

5. Statistika. Na prostranem ozemlju, v kolikor spada v okrožje ruske države, je prebivalo pri poslednjem štetju 28. januarja leta 1897 Rusov v celoti 83.933.567, torej približno 67% (strogo 66,8) vsega prebivalstva, kar bi z ozirom na to, da normalno naraste v evski Rusiji letno več kot 1,4% ruskega prebivalstva, in torej vsaj za 1.250.000, kazalo na prirastek v 4 poslednjih letih minulega stoletja približno 5 milijonov; torej lahko računamo v državi na koncu leta 1900 do 89 milijonov Rusov. Ako prištejemo temu številu še avstrijske in ogrske Ruse po štetju na koncu leta 1900, dobimo za leto 1900 vseh Rusov:

Na Ruskem in v Aziji	89.000.000
Na Avstrijskem	3.375.576
Na Ogrskem	429.487

Torej skupaj 92.805.023

Toda to število nikakor ni odgovarjalo resničnemu stanju. Predvsem je ogrsko štetje naračunalo Rusov manj, ker so se trumoma šteli za Slovake, nekaj tudi za Madžare, tako, da je treba to število zvišati po domači ruski cenitvi vsaj za 150.000. Dalje je treba prišteti tudi Ruse, ki živijo v raznih kolonijah in večjih evropskih mestih vsaj v številu 150.000, in slednjič močno kolonizacijo prekmorsko, ki jo cenijo vsakehi na več ko 1 milijon. Ruska statistika je našela samo v letih 1890—1903 vseh izselencev, kar jih je odšlo v Ameriko, Afriko in Avstralijo, kakih 700.000. Nasprotno temu pa je bilo v Galiciji naštetih 40.000 Židov, ki so prijavili ruski občevalni jezik. Po vsem tem bi končno število Rusov na koncu minulega stoletja znašalo kakih 94 milijonov.

Tudi za ostale statistične razmere nimamo vedno točnih podatkov, ki bi kazali, kako je stvar pri posameznih narodnostih, posebno pri Rusih. Tudi tukaj nam podatki celotne statistike države z ozirom na ogromno premoč ruskega naroda kažejo približno tudi čisto ruske podatke. V vsej državi tvorijo Rusi dve tretini vsega prebivalstva, največ odstotkov imajo v zahodni Sibiriji (91%), v vsej Sibiriji 80,9%) potem v evropski Rusiji 80,5%, tako da lahko vzamemo te zemlje za temelj statističnih razmer ruskega naroda. Jedro Rusije so kraji med Dnjeprom, Čudskim jezerom in Volgo. Tukaj je Rusov povsod nad 90% in samo v 5 gubernijah manj (peterburška 82,5, saratovska 83,1, penenska 83,1, tavrška 70,9, simbirska 68,2). Nad 90% ima 22 gub. Najbolj ruske so gubernije vladimirska, kurska, kaluška, kostromska, jaroslavka, tulska, voroneška, rjazanjska, orlovka, ki imajo nad 99%, harkovska in smolenska (nad 98%). Mokevska ima 97,8%. Poleg tega imata v Podkavkazju še kubanska 90,6% in stavropolska 92% Rusov.

Ako izločimo Poljsko, kje je gostota naseljenosti sploh največja (74 na 1 km kv), prebiva rusko prebivalstvo najgostejše na sosednji "črni zemlji" (58) in na Malem Ruskem za Dnjeprom (49). Sredina države ima že samo 43, Bela Rusija in Pobaltja 26—25, Nova Rusija 24, Povolžansko 17, jezerska krajina 14, Ural 12 in najvišji sever Rusije 1 prebivalec na 1 km kv.

V starih časih je sredina Rusije, t. j. moskevski okraj, vidno prednjačil vsem drugim po gostoti svojega prebivalstva, toda ta sredina se je le počasi razvijala, dokler ni v letu 1861. ustvarila odprava tlačanstva popolnoma novih razmer. Tudi na severu je ostala obiljučnost v poslednjih dveh stoletjih enakomerna. Nasprotno pa je nastala na jugu hitra izprememba. Do Petrovih časov je bil jug vsled minulih dolgoletnih vojsk slabo naseljen, da, tudi smolenska gub. je nosila dolgo časa težo rusko-poljskih bojev. Sele od Petra in še bolj od Katarine naprej je nastal tu tako hiter prirastek, da je na pr. v kazanski in kazovski guberniji naraslo prebivalstvo več nego desetono, dočim je narasla v pomorski in v objezerski pokrajini največ dvojno, trojno. Vse to je seveda v zvezi z zgoraj razloženim zgodovinskim razvojem in s kolonizacijo naroda.

Važno je da tvorijo največji del ruskega ljudstva kmetje na deželi, po selih, na katera pride povprečno na celo državo približno nad 200 prebivalcev; to število zraste ob Volgi in v uralskem okraju povprečno nad 450 duš, v Mali Rusiji, Novi Rusiji in v centralni "črni zemlji" nad 400—300 duš, dočim v gozdnatih krajih, na pr. v moskevskem okrožju, v sev. Povolžju ne pride čez 160; v Beli Rusiji in Litvi znaša 100—50, na Pobaltiskem 20. Vidi se, da so v rodovitnih krajih velika bogata sela, dočim daje v gozdnatih ljudstvo prednost malim vasiam, kulturnim oazam v gozdnatih pustinjah. Na-

sprotno pa prebiva, kjer so najmanjše vasi, največ ljudij skupaj v hiši, na pr. na Pobaltiskem 11—13, dočim v celi Rusiji povprečno 6,6.

Kar se spola tiče, so prišle leta 1897. pri Rusih na 100 mož povprečno 103,9 žene (l. 1905. v evropski Rusiji sploh 103,2 žene), toda to razmerje se po krajih silno spreminja. Že kmečko prebivalstvo se že nekoliko razločuje od mest in kaže več žen (106,1 nasproti 85,9 v mestih), očitna posledica tega, ker odhajajo moške v velikem številu v mesta za kruhom. Toda tudi drugače so veliki geografski razločki. Izmed 50 gubernij evropske Rusije je v 13 več mož (glavno na jugu), v 3 je približno ravnotežje, v ostalih so v premoči žene in to glavno v srednjeruskih gubernijah (največ v jaroslavski 132,6). V Moskvi sami je bilo 75,5 žen, v Peterburgu 82,6, v Odesi 86,3. V Galiciji je prišlo na 100 mož 99,2 žen, na Ogrskem v marmaroški županiji 101,1. V ruski državi je bilo pri Rusih 55,9% neozenjenih mož (52,1 žen), 40,28 oženjenih (39,42 omoženih žen), 3,68 vdovcev (8,38 vdov), 0,03 ločenih (0,04 žen).

(Nadaljevanje prihodnjic).

Slovenski planinci na doberdobski planoti.

Lep solnčen dan gre k zatonu. Nebo se oblači, bliža se črna, vihar na noč, bataljon se približava bojni črti. Treba je nadomestiti ogrski bataljon, ki vtraja v pozicijah že več tednov.

"Telefonisti, naprej!" se glasi povelje, "k vsaki stotnji napeljati žico telefonsko in aparate v zakope!" Od bataljonskega štaba se razpelle žica nizdol k zakopu, delo je izvršeno, telefonisti že pri aparatih v zakopih in pri štabu. Črna tema pada na planoto, blisk šviga in bliža se vihar. Kompanije se plazijo v nakazane jim zakope, vije se divja ploha, tresk na tresk, ogrski roji odhajajo iz zakopov, zabliška se, zagradi in strela udara z neba. Poleže se vihar, ploha poneha, kompanije so v zakopih, vse v redu, čuječe pripravljene na odpor. Noč preide mirno, sovražnika ni v bližini.

Ko se zdani, ni opaziti žive duše italijanske v planjavi tržiški. Je sempatje se oglasi iz daljave top in granata zleti preko nas na "neplodovita" tla. Čez dan se prikaže in oglasi še kaka baterija, a naše topništvo jo kmalu izsledi in prepodi s streli. Tako mineva dan za dnem, mirno. Naši planinci čuvajo redno, opazujejo in javijo vsak sovražnikov migljaj, telefonisti javijo topničarjem in vsak sovražnikov korak je v trenutku razbit in razkropljen. Bili so lepi, prijazni dnevi in noči, sovražnik si ni upal in se ni mogel približati, le sem patje so stekle "ptice brez repa in perja" preko nas in padle navadno brez vsakega dobička in škode na tla, ker Italijan ni mogel na noben način izslediti naših topničarjev. Potekel je teden in bili smo zopet nadomeščeni s českim bataljonom.

Taboril je bataljon nato nekaj dni in noči za črto v dolinah in grmovju in moral potem zopet nadomestiti bataljon v sosednji liniji. Tu pa je bilo delo že živahnejše, pozicije ogrožene, obstreljevalne, naskakovane. Noč je prešla, a ko je napočil dan, so jele padati granate, težke, nevarne, vseh kalibrov, zdaj na topništvo, zdaj zopet na okope, padale so in razbijale, a razbilo niso mnogo. To je trajalo do noči in z nočjo je prišel infanterijski naskok, ponehal in zopet naskok. Z dnevom so zopet rjuli topovi, a sovražna infanterija se je umaknila za Sočo. Tako se je ponavljalo vedno huje, ljuteje, brez miru in prestanka. Zemlja razorana, drevje razcepljeno, gozdni čini, naši fantje pa zdravi in srečni, čuječi, vztrajni v zakopih. Telefonske žice raztrgane vsako uro od pregostih granat, telefonisti, vztrajajoči pri aparatih, razpošiljajoči važna poročila, pomožno moštvo preiskavajoče in popravljajoče telefonske žice. In tako gre vse v redu naprej. Sovražnik ne more proreti. Zakopi, čez dan razrušeni, so ponoči zopet popravljeni in infanterijski napadi odbiti. To je velik napor, a vse preneso naši planinci, ker so junaki in vedo, da se bore za slovensko ozemlje. ... Pa utrujen je postal bataljon — zato so nas nadomestili po dvanajstih dneh in nočeh iz teh pozicij, ki jih nismo odstopili niti za korak.

Bili smo zopet na odmoru za bojno linijo, v slovenski naši vasi, občevali zopet z gostoljubnimi našimi ljudmi, pogovarjali se z navdušenimi primorskimi narodnjaki. Vse nas ljubi, vse zaupa v armado, vse črta zločinske požerhe italijanske. Glasi se zopet lepa slovenska pesem.

"Auf! — Alarm!" — se začuje sredi noči klic, ki smo ga že vajeni. "Sovražnik je prodril v planoto doberdobsko, zatorej ga treba v protinaskoku vreči nazaj!" Ko se zdani, naši planinci že naskakujejo desetkrat močnejšega sovražnika, ki je prodril čez okope. — Umakne se nekoliko nazaj, tedaj pa zarjove sovražni topovi divje, neizprosno. ... Sto, dvesto

žrel rjuje, bljuje peklenjski ogenj, rjoveve v skalovje, razruvajo zemljo, rabljajo skale. Železo ječi, škropi naokrog, skalovje se ruši, razsipava, brenci po zraku, drobci se trda pest, črni oblaki smrdečega dima se dvigajo, — junaki pa molče leže, čakajo. ... Bataljon naskoči znova, toda Italijani se ne umaknejo zdaj, temveč vsujejo v naše vrste točo krogel in strojne puške ragljajo. ... Nato pa zopet udarjajo granate rjoveve in tuleče, železo ječi, skalovje se krha, dviga črna pest, vlači se grd, smrdeč dim. A slovenski junaki se ne umaknejo.

Preide dolg, strašen dan, poln groze in trpljenja, solnce zahaja, tone v morje, zadji trakovi zarkov se vlivajo za oblaki. Potihnil je peklenjski grom, vse mirno — tihi mrak pada na poljane, po dolinah pa se vlačijo oblaki smrdečega dima. Oddahnejo se trudne vrste junakov, v dušo leže nova moč, spočijejo se živeci, ko se vlija na zemljo lepa mesečna noč.

Pa zabliška se za goro, topovi zagrmijo vnovič, težke granate, vse rjoveve in tuleče, padajo zopet. Približajo se črne vrste sovražnikov, toča krogel se vsuje. Naši junaki pa vztrajajo, čuječi, pripravljani na odpor. Sosednji češki bataljon naskoči, ko mu pride na pomoč bataljon kranjskih "Janezov" — sovražnik je presenečen, umakne se v neredu, beži kričeče, nekateri pomečejo orožje in padejo na kolena, proseč milosti. Misli je menda sovražnik da mora biti po tako gosti toči železa in svineca vse drobno, vse razbito in ubito in da ni žive duše več na poljani — zato jih je presenetil ta nenadni naskok. Rjuli so topovi dalje, ragljale strojne puške, — a tudi naši tojovi so se pridno oglašali in letele so "ptice" brez perja in prizadejale sovražniku zmešnjavo in smrt.

Potihnilo je divje ropotanje, ko je napočil dan, a ko je vzhajalo solnce, so topovi zopet zarjuli, iz sto in sto žrel bruhalo železo in tule so granate, udarjale trdo, neizprosno. Telo trepeče, drgeta, dušo obšine bridkost, težke misli razbijajo možgane, nestrpno pričakovanje razjeda živčevje — a junaki vztrajajo. V blaznem sru se jim dvigajo prsi, divje, razdražene oči se srdito ozirajo, iščejo sovražnika, a ni ga videti. Naskočili bi ga junaki, pomandrali, razsekali v divjem sru in sovraštvo, — a ni ga, umika se in skriva, le z granatami obmetava trudne vrste.

Počasi gine dan počasi zahaja solnce, tone v morje. Mrak lega na okrvavljene poljane, grom poneha, razbijanje utihne, tihi sen dahne nad trudne trume. ... Spočije se omahujoče telo, spočije bolno živčevje, ko pokriva poljane mirna noč. Pa zatulijo zopet topovi, boj se vname na celi črni, črne trume naskakujejo, a naši junaki vztrajajo, odbijajo.

Tako pride in mine noč, tako pride in mine zopet dan, a junaki vztrajajo, vrste ne popuste. Železen odpor, železna volja. Telo drgeta, omahuje, a volja vztraja. ... Saj gre za slovenske pokrajine, za našo Gorico, kjer plapolala danes naš prapor.

Zopet noč, polna groze in trpljenja, zopet dan, poln težke vztrajnosti, železnega odpora. Naši planinci so utrjeni na smrt, zato mora biti bataljon nadomeščen, treba mu počitka. — Približala se je črna, vihar na noč, blisk in tresk, strela, neurje in povodenj, vmes topovi, tuljenje granat, razglanje, širkanje, razbijanje. Nove vrste prihajajo, bataljon odhaja v o-zadje k odmoru.

Prijeten je počitek, oskrba izvrstna, ne primanjkuje nam hrane, ne pijače. Tudi ljudstvo naše je prijazno, mirno, gostoljubno, veselo; red po trg

Jugoslovanska

Katoli. Jednosta

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEK, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tombe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo-de oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZVANJE!

Vse proteste, incitativne, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Starca.

Spisal Lev Tolstoj.

(Konec.)

In Jelisej je spal do jutra. Se vzbudil zgodaj in je šel k bogate-mu kmetu; odkupil je njivo in je dal tudi denar za senožit. Kupil je koso — tudi koso so bili prodali! — in jo prinesel kmetu. Rekel mu je iti takoj kositi. In sam je šel po vasi in se je pobotal pri krčmarju za konja in voz.

Nato se je odpravil naprej, da bi kupil kravo. Ko je stopal gor po cesti, je došel dve kmetici. Šli sta pred njim in se pomenkovali. In sli šal je, da sta govorili o njem.

"Izpočetka", je rekla ena, "ni-ti zapopadla ni, kakšen človek da je to, imela ga je za navadnega ro-marja. Prišel je da bi pil, in je o-stal. Vse jim je kupil, pravijo. Sa-ma sem videla, kako je danes od krčmarja kupil konja in voz. So vendarle na svetu takšni ljudje! Grem tja, da pogledam."

Ko je Jelisej zapazil, da ga hva-lijo, je sklenil, da krave rajši ne kupi. Vrnil se je h krčmarju, po-ložil kupnino, zapregel konja in peljal h koči. Prišel je do ograje, ustavil n stopil z voza. Ljudje so videli konja in so se čudili. In do-ževalo se jim je, da ga je kupil zanj, upali pa se niso reči. Kmet je prišel odpirat ograjo.

"Odkod imaš konja, dedek?" je vprašal.

"Sem ga kupil, dobil po ceni. — Nakosi mu trave za noč."

Kmet je izpregel, nakosil koš trave in jo djal v jasli. Šli so spat. Jelisej se je ulegel zunaj, kamor je bil ponesel tudi svojo malho. Ko je v koči potihnilo, se je vzdig-nil, se obul in oblekel kaftan in šel na pot za Jefimom.

Jelisej je bil šel pet vrst, pričel se je daniti. Usedel se je pod drevo, da je prečel svoj denar. Ostalo mu je sedemnajst rubljev in dvajset kopejk. No, si je mi-slil, s tem denarjem ne prideš čez morje; in da bi v Kristovem ime-nu zato beračil, to bi bilo zame večji greh. Boter Jefim pride tudi sam ta in bo postavil zame svečico. In na meni bo ležala obluba do smrti. Učenik je dobitljivi in bo imel potrpljenje.

Jelisej je vstal, vrgel malho čez hrbet in krenil nazaj. Da bi ga

voz — med tem ko sem jaz spal in me ni zapazil. A saj bi me bil mo-ralo videti. V stoji se lahko daleč vidi. Lahko bi šel nazaj, a morda on med tem naprej. Zgrešiva se — in potem je še slabše. Boljše da grem naprej, v prenočišču se potem dobiva.

Ko je prišel v vas, je prošil žu-panovega pomočnika, če bi dojel star možiček, naj ga pelje v koč, kjer je ostal on čez noč. Jelisej pa ni prišel. Jefim je nadaljeval svo-jo pot, vprašal vse ljudi, če so vi-deli plešastega starčka. Nič ga ni videl. Jefim se je čutil in je šel sam. Dobiva se, si je mislil, kje v Odesi ali na ladiji. In ni več pre-mišljeval o tem.

Medpotoma se je sešel z nekim romarjem. Romar je nosil čepico in kuto, njegovi lasje so bili dolgi. Goro Atos je bil obiskal in zdaj je v drugi romal v Jeruzalem. Na-šla sta se v prenočišču, prišla v po-govor in potovala skupaj.

Srečno sta dospela v Odeso in čakala tri dni, da je odinila ladi-ja. Z njima je čakalo mnogo ro-marjev iz različnih krajev. Zopet je poizvedoval Jefim po Jeliseju — nič ga ni videl.

Romar je počul Jefima, kako treba napraviti, da se prepelje za-stonj na ladiji. A Jefim ga ni po-slušal.

"Dam rajši denar", je rekel. — "Zato sem ga vzel s seboj."

Za vožnjo tja in nazaj je plačal štirideset rubljev; kupil si je kru-ha in slanikov za na pot in se ukr-čal z romarjem. Mornarji so dvi-gnili sidra.

Prvi dan so se vozili izvrstno, proti večeru pa se je vzdignil ve-ter, deževalo je, ladija se je guga-la in valovi so jo preplavljali. Mo-ški so se kregali, ženske so kriča-le; slabotnejši moški so tekali sem in tja in si iskali prostora. Tudi Jefima se je polotil strah, a ni po-kazal tega: kakor se je bil, ko je stopil na ladijo, usedel na tla, po-leg starih ljudi iz tambovske gu-bernije, tako je sedel vso noč in ves naslednji dan; držali so trdno svoje malhe in niso rekli ničesar. Tretji dan je potihnilo.

Peti dan so se ustavili pred Ca-rigradom. Nekaj romarjev se je dalo prepeljati na breg in so šli v cerkev sv. Zofije, ki jo imajo zdaj Turki. Tarasij je ostal na ladiji. Čez štiriindvajset ur so odpluli na-prenej, se ustavili pred mestom Smirno, pred mestom Aleksandri-jo in dospeli srečno do mesta Ja-fe.

V Jafi so izkreali romarje: še je bilo sedemdeset vrst hoda do Je-ruzalema. Pri izkreavanju se je drenjala vsa množica ljudi na la-diji. Ladija je bila visoka in z la-dije dol v čoln so spuščali ljudi; in čoln se je zibal; vsak trenutek je lahko padel kdo v vodo. Dva-sta se premočila, vendar so prišli vsi srečno na suho.

Šli so peš, in so dospeli četrti dan v Jeruzalem. Ostali so pred mestnimi vrati v ruskem zaveti-šču, prejeli vstopnice, pojužnili in se odpravili na svete kraje. Ka-pela božjega groba je bila že za-prta. K maši so šli v patriarhov samostan, molili in prižgali sveče. Od zunaj so si ogledali tempelj vstajenja, ki hrani krsto Gospodo-vo; ista je tako zazidana, da jo je le težko videti.

Prvi dan so obiskali samo celico egiptovske Marije, kjer je molila. Postavili so luči in pustili brati za-hvalno molitev. Zarana so se hote-li vdeležiti maše na grobu Gospo-dovem, a je bilo že prepozno. Šli so v samostan Abrahamov — vi-deli kraj, kjer je hotel darovati Abraham Bogu svojega sina. Po-tem so obiskali kraj, kjer se je Kris-tus prikazal Mariji Magdalen; potem cerkev Jakoba, brata Gos-podovega. Vse kraje je pokazal romar in povsod je počul, koliko denarja bo treba darovati in kje je treba postaviti luči.

Zopet so se vrnili v zavetišče. Ko so se ravno hoteli uleči, je ro-mar prestrašen skočil pokoncu, preiskal svojo obleko, pretaknil pretaknil vse...

"Ukradli so mi mojo mošnjo — triindvajset rubljev je bilo notri — dva bankovca po deset rubljev in za tri rublje drobiža."

Zaloval je, tarnal. Kaj je bilo sto-riti? Legli so spat.

Ko se je Jefim ulegel počivati, ga je obšla izkušnja. Niso okrali romarja, je premišljeval. Zdelo se mu je, da oni ni imel nič denarja. Nikjer ni nič daroval. Mene je pu-stil plačevati, sam ni dal nič in pri-meni si je vzel rubelj.

Tako je premišljeval Jefim in si očitaj: kaj bi slabo sodil človeka greh si napravljam, nečem več mi-sliti na to. A vedno zopet se je spo-minjal, kako je imel romar piko na denar, in da ni prav nič verjetno, da bi mu bil ukradl kdo mošnjo —

denarja ni imel. Laže.

Zjutraj zarana so šli k maši v veliko cerkev vstajenja, h grobu Kristovemu. Romar ni zapustil Je-fima, šel je z njim skupaj.

Kako vrvenje ljudi najrazlič-nejših narodov okoli cerkve! Rusi in Grki in Armenci in Turki in Sir-ci, nepregledna množica. Jefim je prišel z vsem tem ljudstvom k sve-tim vratom, šel mimo turške stra-že h kraju, kjer so vzele Kristuše s križa in ga mazili, in kjer gori zdaj devet velikih svečnikov. Po-stavil je luč.

Potem ga je peljal romar po stopnicah navzgor na desno na Golgato, na kraj, kjer je stal križ; Jefim je opravil svojo molitev. Po-kazali so mu razpoko, kjer se je odprla zemlja dol do pekla, poka-zali mu tisti kraj, kjer so roke in noge Gospodove z žebli pribili na križ, pokazali mu Adamov grob, kjer je Kristusova kri tekla na njegove kosti. Prišli so do kamna, kjer je sedel Kristus, ko so ga s trnjem kronali; k steburu, kamor so ga privezali, ko so ga bical. Po-tem je videl Jefim kamen z luk-njama za nogi Kristovi. Hoteli so pokazati še več, a ljudstvo je si-lilo naprej: vsi so hoteli, da bi pri-šli v grobno kapelo, k rakvi Gos-podovi. Tuja maša je bila pri kra-ju, začela se je pravoslavna. Jefim je šel z ljudstvom h kapeli.

Hotel se je iznebiti romarju, ki se mu ni zdel pošten, a ta ga ni iz-pustil, in tako sta šla skupno h grobu Gospodovemu. Hotela sta stopiti na osprej, a nista prišla skoz množico, ki se je rinila in dre-njala, tako da ni mogel človek ne uprej ne nazaj.

Jefim je gledal naprej in o-pravljati svojo pobožnost; zdajpa-zdaj se je potipal, če je njegova mošnja še tu. Njgove misli so bile razdeljene: prvič je mislil — da ga romar goljufa; drugič je mislil — če ni sleparil, ako je v resnici ok-raden, da bi se njemu utegnilo istotako goditi.

Tako je stal Jefim, molil in gle-dal naosred v kapelo, kjer je go-relo nad grobom šestindvajset sve-tilk; ko je pogledal preko glava, ka-ko čudo! Ravno pod svetilkami, prvi od vseh, je stal star mož v si-vem kaftanu, pleša se je svetila čez vso glavo kakor pri Jeliseju Bodrovem. Podoben je Jeliseju, je premišljeval, pa saj ne more biti. Pred menoj ni mogel priti sem, te-den pred nami je bila odšla zadnja ladija — in na naši ladiji ga ni bi-lo, videl sem vse romarje.

Starce je opravil svojo pobož-nost in se priklonil trikrat; en-krat naprej pred Bogom in potem pred pravoverniki na obe strani; in čim je obrnil glavno na desno, ga je spoznal Jefim. On je bil, Bo-drov sam! Črna, kodrasta bradica, ob licih osivela, in obrvi in nos in ves obraz — Bodrov je! On sam je, Jelisej Bodrov!

Jefim se je veselil, da je našel tovariša in se obenem čutil, kako da je došel Jelisej pred njim. Ej, Bodrov, si je rekel, kako ti je prišel na čisto na-osprej! Mo-ral je dobiti koga, ki ga je peljal. Pri izhodu ga gotovo najdem. Svo-jega romarja v kuto pustim in po-tem grem z Jelisejem; morda me spravi tudi na-osprej.

En vedno je pogledaval Jefim tja, da bi ne izgubil Jeliseja iz oči, a maša je bila pri kraju, romarji so se drenjali k svetišču, poljubit ga, in se pahalili Jefima v stran. Zo-pet se je začel bati za svoj denar. Tiščal je eno roko na mošnjo in se izkušal preiniti. Prišedši iz gne-če, je hodil in hodil, iskal in iskal Jeliseja. Ne da bi ga bil srečal, je zapustil tempelj. Iskal ga je po prenočiščih, a nikjer ga ni našel. Ta večer tudi romar ni prišel. Iz-ginil je bil in tudi rublja ni bil oddal. Jefim je ostal sam.

Naslednjega dne je šel zopet h kapeli božjega groba v spremstvu enega starcev iz tambovske gu-bernije, s katerim se je vozil na ladi-ji. Hotel je priti na-osprej, a zopet so ga spehali nazaj, in postavil se je k steburu in je molil. Gledal je naprej — pod svetilkami, je stal Jelisej, roke razprostrate kakor dn-bovnik pri altariju, in njegova ple-ša je svetila preko cele glave. Zda-j ga ne izpustim iz oči, si je mislil Jefim. Posrečilo se mu je, da se je zdrenjal v osprej — Jeliseja ni bilo.

Tudi tretji dan je šel Jefim k maši in zopet je videl: na najsvet-nejšem kraju, vsem viden, je stal Jelisej, roke razprostrate, in gle-dal navzgor, kakor bi videl nekaj nad sabo; in pleša je obsevala vso glavo. No, si je rekel Jefim, zdaj ga ne prezrem, hočem se postaviti k izhodu; zdaj pa že ne prideva več vsakebi. Jefim je šel ven in je čakal, da je odšlo mimo vse ljud-stvo — Jeliseja ni bilo vmes.

Šest tednov je ostal Jefim v Je-

ruzalemu in je obiskal svete kra-je: bil je v Betlehemu in v Betani-ji in pri Jordanu; na grobu Kris-tovem si je dal pritisniti pečat na novo srajco, da ga pokopljejo v tej srajci: vzel si je prsti, več s sve-tih krajev, napolnil steklenico z vodo iz Jordana, izdal svoj denar in obdržal samo majhen ostanek za nazaj. Odpravil se je na pot, prišel do Jafe, se peljal z ladijo do Odesa in šel peš domov.

Jefim je hodil sam isto pot. Čim dalje je prišel, tem bolj ga je skr-belo, kako žive doma brez njega. Veliko vode, je premišljeval steče v enem letu. Za dom nabirajo vse svoje žive dni, a razdreti hišo, ne traja dolgo.

Kako je neki gospodaril sin — kako se je naredila pomlad — ka-ko je prezimela živina — če je hi-ša, kakor sem naračil, dozidana?

Prišel je tja, kjer sta se prejšnje leto ločila z Jelisejem. Ljudi ni bi-lo spoznati več. Pred letom v be-di, in zdaj so živeli dobro. Polje je bilo izvrstno obrodilo. Vsi so si pomogli in so pozabili na pre-jšnje trpljenje. Ko je prišel Jefim v vas, je priskakljalo iz bližnje ko-čee dekletce v beli srajci.

"Dedek! Dedek! Ustavi se pri nas."

Jefim je hotel iti mimo, a de-kletce ga ni pustilo naprej, prijel-o ga je za suknjo, ga vlekle v ko-čo in se smejala.

IZVRŠEVALNI ODBOR:
Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave., So., Minneapolis, Minn.

PODRUŽNICAM SLOVENSKE LIGE.

Člane Slovenske Lige obveščam tem potom, da bratje Trošiti nikakor niso pooblašteni prirežati shode in nabirati denar v imenu SLOVENSKE LIGE.

FRANK SAKSER,
predsednik Slovenske Lige.

NAZNANILO.

Članom Slovenske Lige v Sheboygan, Wis., naznanjam, da se vsi v nedeljo popoldne točno ob 3. uri, t. j. 29. avgusta, seja za Slovensko Ligo. — Na seji imamo dosti važnega za zgotoviti. — Zatoraj prosim vse cenjene člane in članice, da se kolikor mogoče vdeležijo te seje.

S pozdravom

M. Jelenc, tajnik.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Seznam izgub. Pešpolk štev. 7 (koroški). Častniki: Rezervni poročnik Hägele Jožef, ranjen; rez. nadporočnik Zigmund Jožef, ranjen. — Moštvo: Inf. Amberger Jurij, ranjen; inf. Boico Pavel, ranjen; inf. Brusič A., ranjen; inf. Bumčić A., ranjen; črnovoj. inf. Carlaris Anton, ranjen; poddes. Daneu Frid., ujet; črnov. inf. Dojak Evg., ranjen; inf. Eni Edv., ranjen; rez. četov. Fleissner Fr., mrtve; inf. Fleissner Šimen, ranjen; inf. Gabo Janez, ranjen; inf. Garis Fr., ranjen; inf. Gradšer And., ujet; inf. Galle Luka, ranjen; inf. Habernik Matija, ranjen; inf. Harter Fr., ranjen; inf. Hipfl Ig., mrtve; inf. Hohenwarter Jos., ranjen; inf. Hribar Ant., ranjen; inf. Huber Tomaž, ranjen; inf. Hui Ant., ujet; inf. Isak Tomaž, ranjen; rez. korp. Jaklič Jos., mrtve; črnovoj. inf. Jauk Peter, ranjen; inf. Kaleher Janez II., ujet; črnov. inf. Kale Janez, ranjen; inf. Karavin Fr., ujet; črnov. ujetnik Kac Fr., mrtve; inf. Kopilen Jos., ranjen; inf. Korantoto Janez, ujet; inf. Kupič Ign., ujet; inf. Lapuš Jan., ranjen; inf. Lasnik Urb., ranjen; inf. Leb Ferd., ranjen; črnov. inf. Lešnik Fran., mrtve; inf. Lesar Janez, ranjen; inf. Lipovnik Jos., ranjen; inf. Mali Janez Ed., ranjen; inf. Maurer Ant., ranjen; inf. Merlić Val., ranjen; korp. Mikl Pij., mrtve; črnov. inf. Mišić Janez, ranjen; inf. Miškulin Andrej, ujet; inf. Mori Jurij, ranjen; inf. Mörtl Anton, ujet; poddes. Nusser Tomaž, ranjen; inf. Oraš Matija, ranjen; inf. Osajnik Jernej, ranjen; inf. Pahac Matija, ranjen; poddes. Payer Janez, ranjen; inf. Prajnik Gašp., ranjen; poddes. Pretterbauer Val., mrtve; narednik Primšek Matija, ranjen; inf. Prochiner Jos., ranjen; črnov. inf. Pušnik Leop., ranjen; inf. Piebler Andrej, ranjen; poddes. Rainer Janez, ranjen; inf. Ripan Blaž, ranjen; inf. Rutrecht Rud., ranjen; inf. Savoden Šimen, ranjen; inf. Schaden Ambroz, ranjen; inf. Schilleher Fran., ujet; črn. inf. Schlager Luka, ranjen; inf. Schmalzbauer Peter, ranjen; črnov. inf. Sober Blaž, ranjen; inf. Schwarz Jos., ranjen; titul. poddes. Schweinger Janez, ujet; inf. Simonić Janez, ranjen; inf. Sirola Em., ranjen; inf. Sponser Jos., ranjen; korp. Stampfer Luka, mrtve; inf. Stosereiter Jožef, ranjen; inf. Strasser Jožef, mrtve; tit. korp. Straus Janez, ranjen; inf. Sukan Anton, ranjen; inf. Thaler Al., mrtve; črnov. inf. Untergaushnj Martin, ranjen; inf. Visintini Ad., ranjen; inf. Wadler Andrej, ranjen; inf. Wagner Jos., ranjen; inf. Vajentić Marko, ranjen; poddes. Walti Šimen, ranjen; poddes. Wegscheider Tomaž, ranjen; inf. Vernik Lud., ranjen; inf. Zechmann Lojze, ranjen.

Odlikovanja. Praporščak Ivan Ogorelec 47. pešpolka je odlikovan s srebrno svetinjo na hrabrostnem traku. — Srebrni služni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: računski podčastnik 7. lovškega bataljona Nikolaj Mumić; ognjica 23. topničarskega polka Anton Cirkev; ognjica 9. topničarskega polka Ivan Modrič; podkovski mojster Jakob Dimec in stražmojster Josip Sanein, oba 5. dragonskega polka; poštni poduradnik vojne pošte št. 79 Karol Lukavec; mojstra na vojaški železnici Banjaloka-Doberlin Stefan Plantaj in Miha Rogar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili:

KRANJSKO.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla Marija Oblak, rojena Kopač, posestnica in mesarica; k večnemu počitku so jo položili 1. avgusta v rodniško grobnico na farnem pokopališču na Viču. — V Ljubljani je umrla Majda Turk, stara 7 let; pokopali so jo 1. avg. na pokopališču pri Sv. Križu. — V Kostanjeviškem klostru je umrla Ana Candolini, c. kr. okrajnega sodnika vdova, po dolgi in mučni bolezni, v 80. letu svoje starosti. Pokopali so jo 1. avg. na pokopališču v Kostanjevici.

Derovi za vojake. Za slovenske vojake na južni fronti se je do sedaj nabralo 8648 kron. Z ta denar se je nakupilo po nasvetu in s pomočjo ljubljanskega zastopstva vojnookrbovalnega urada (c. kr. vlada), ki je blagovolilo prevzeti tudi zanesljivo ekspedicio na fronto: 200.000 cigarete, 5000 smodk, 2000 zavojev tobaka, 120 pip, 5000 škatljic vžgalice, 500 kg čokolade in kislih bombonov, več sto litrov vina, jesiha in citronove kisline, 300 kg mila, 1200 žepnih robcov, 120 orgljic,

nekaj žepnih beležnih knjižic itd. **Podpora pogorelcem.** Deželni odbor je dovolil pogorelcem v Ribnici 4000 kron, onim v Drnovem, okraj Krško, pa 2000 kron deželne podpore.

Pobiranje občinskih doklad v iznosu nad 100% je dovolil deželni odbor celi vrsti kranjskih občin pod pogojem, da zadobi ta sklep najvišje potrjevanje.

Kako se navijajo cene. Prekuplee je kupil na Dolenjskem vino; dobil ga je po 64 vin. liter. Par dni ga je proda drugemu prekupleu proti proviziji 8 vin. pri litru. Ta ga je spravil v denar po 88 vin. Sedaj ga prodaja tretji prekuplee po 1 K 20 v. To je karakterističen primer. Pri marsikaterem potrebnem živilu se razvija stopnjevanje popolnoma po enakih načelih.

Pokvarjeno suho meso v velikih množinah ponuja neka trdka po Ljubljani. Posebno pred tobačno tovarno vsiljujejo to meso, ki so ga pripeljali baje z Danskega. Govori se tudi, da je dotična trdka ponujala to meso za nezadostno ceno nekemu prekupleu, da bi ga potem prodal vojaški upravi. Ta trdka je baje dobila cel vagon, to je 10.000 kg takega mesa z Danskega.

Učni tečaj v Ljubljani za poštne oficijante in oficijantke, ki ga je obiskovalo letos skupno 83 gošpodov in gospičičen od 16. sušca pa do 16. rožnika, se je končal z jako povoljnim uspehom. Razen treh obiskovalcev so vsi drugi opravili izkušnjo z dobrim, oziroma s prav dobrim uspehom.

Zasluzeno priznanje. Ravnatelj deželnih uradov v Ljubljani Matija Zamida je dopolnil že lansko leto polno službeno dobo ter je nameraval stopiti v stalni pokoj. V sled izbruh vojne pa je ravnatelj Zamida prostovoljno ostal na svojem važnem, odgovornem in napornem mestu deželi na razpolago. Deželni odbor je sedaj, pravilno upoštevaje to veliko požrtvovalnost, soglasno sklenil, da izreče ravnatelju Zamidi v imenu dežele zahvalo in priznanje, ter ga je v znak tega priznanja pomaknil v višjo plačilno stopinjo.

ŠTAJERSKO.

Iz Ljubee pri Celju. V italijansko ujetništvo je prišel, kakor poročajo tovariši, sin tukajšnjega nadučitelja jurist Albert Vizjak.

Iz Ptujja poročajo: V Hudsoh, občina Slovenja vas, je prišlo 20. julija goreti v gospodarskem splotju posestnika Matevža Turniškega. Zgorelo je celo domovanje z vsemi premičninami; rešili so le živino in nekaj obleke. Vnela so se tudi poslopja posestnika Mihe Turniškega in posestnice Marije Petelinšek. Zgorelo je tudi nekaj poslopij posestnika Simona Skerbinskega.

Iz Hoč pri Mariboru. S hruske je padla kmetica Matilda Babič. Dobila je tako težke zunanje in notranje poškodbe, da je vsled njih umrla. Zapustila je pet majhnih otrok, mož je pa na bojnem polju.

V Ptujju je vrgla Drava na prod utopljenca v vojaški obleki. Najbrže je to črnovojnik Anton Srok, ki je skočil v Mariboru v Dravo in utonil.

V Gaberju pri Celju so orožniki prijeli nekega Ivana Kusmana in Petra Rojana. Tička sta izvršila zadnji čas okrog Maribora, Ptujja in celja več vlovov.

Iz Maribora poročajo, da je povozil vlak pri lajterskem predoru črnovojnika Frana Partličja, doma pri Sv. Martinu pod Vurberkom, ki je stal tam na straži. Partličje je stal preblizu proge.

KOROŠKO.

Metalci min. J. Schumacher, doma iz Št. Ruperta pri Velikovem, piše s severnega bojišča: Gotovo ste že kaj slišali o naših majhnih poljskih topovih; danes, 25. junija, pa se oglasimo enkrat tudi mi, nova baterija metalcev min. Ta baterija je ustanovljena že od meseca januarja sem. Že tedaj je imela lepe uspehe, samo da se o tem nismo mogli tako dobro prepričati, kakor na 19. junija ob 12. uri ponoči. Naši topovi so majhni. Mina, ki se položi v ev, ima pa silno moč, da je grozno pogledati, ko pade in se vžge. Nastavimo se po globoko izkopanih jamah. Marsikdo si pride ogledat metača min. Tudi smo v večji nevarnosti kakor drugi topničarji, ker naši topovi ne nesejo tako daleč in moramo biti torej bliže sovražniku. Že takrat je debelo in preplašeno gledal Rus iz svojih jarkov, ko smo mu prvič poslali svoje mine. 19. junija ob 12. ponoči so nas hoteli Rusi napasti v naših okopih. Dve njihovi stotnji sta se priplazili po trebuhu do naše dobro

spletene žične ograje, da bi predrl, kar pa ni bilo tako hitro mogoče. Zaklicali so enoglasno: hurra! Takoj se oglašali naši metalci min., pa tudi strel iz pušk. Oddali smo samo po devet strelcev. Ko je bil dan, smo videli težko ranjene in mrtve Ruse, zdravih se je vrnilo le malo število. Ranjeni so imeli hude rane, mrtvi so ležali pri ograji kar brez glav in udov. Pri tem topu so stali vodja M. Seebacher, L. Kavčič, J. Klajnšek, J. Gačnik, J. Narat, J. Žorš in z vozom A. Košar. Nobenemu našemu v bližini se nič kaj hudega pripetilo, ker smo imeli globoke okope. Tako smo sedaj pri našem pešpolku na slavnem glasu, ker vsakdo pravi: "To so fantje, metalci min!" Živimo tako, kakor je pač navada v vojni, včasih srednje, včasih pa seveda tudi presneto slabo. Toda korajžno sree imamo vedno, tudi kadar stradamo. Večkrat si tudi katero zapojemo, veselo ali pa žalostno, kakršni so ravno časi.

PRIMORSKO.

Begunci iz primorskih dežel se nahajajo po raznih severnih deželah in po Ogrskem. Tako so zlasti na Moravskem, Češkem, Nižjem in Gornjem Avstrijskem. Na Moravskem je izkazanih doslej Slovencev 8627, na Nižjem Avstrijskem 1060, na Ogrskem v Tolni in Fejerju 11.000, skupno 20.687. Italijanov pa je izkazanih po omenjenih deželah 85.697. Torej ogromno število napram Slovincem. To pa treba ujeti: Slovinci so po večini samostojni kmetje, ki niso šli vsi v Lipnico in od tam v severne dežele, marveč jih je jako dosti po Kranjskem in Štajerskem, iz Furlanije in Trsta pa je šla večina z evakuacijskimi vlaki, iz Istre pa so večinoma morali oditi. Poleg tega treba upoštevati na primer glede Goriske, da je po vojni prizadel ves furlanski del dežele, slovenski pa v delih ob Soči na levem bregu v glavnem. — Zlasti v Št. Poltnu je mnogo beguncev z Goriskega; tako so tam begunci iz občine Podgora, potem iz raznih drugih krajev, kakor iz Ločnika, Fare itd. V Gross-Gerungsu so: iz Gorice, Ločnika, Podgora, Pevme, iz Plavi, Kanala, Steverjana, Deskel, Marijinega, Celja in Doberdoba. V Št. Poltnu je odšlo začetkom meseca julija enkrat 187, drugič 258 oseb; v Gross-Gerungsu pa 142. V Amstetten jih je odšlo enkrat 382, in sicer v glavnem iz Doberdoba, potem iz Ločnika, Gorice, Sv. Mihela, iz Cerovega, Steverjana, iz Idreškega, največ iz Doberdoba in Dola. V Oberhollabrunn je odšlo 225 oseb, največ iz Doberdoba, potem iz Dola, Tolmina in Volč. — To posnemamo po dosedanjih izkazih.

DALMACIJA.

Dalmatince na turški bojni ladji. Nemški cesar je odkloval trgovskega kapitana Gjura Radimirijsa iz Dobrote v Boki, ki služi sedaj na turški bojni ladji "Sultan Selim" (prej Goeben), z železnim križcem.

POPRAVEK.

V zadnjem dopisu iz Trestle, Pa., se ima glasil, da je bil pokojni Jožef Likar, doma iz Gabrč, kakor je bilo napačno poročano. Rojak J. L. naj nam to ne ljubo pomoto oprsti.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. VONKO JAKŠEK ki je pooblaščen pobirati saročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici. Upravišče "Glas Naroda".

Dobra zemlja za farme

V Swigart okraju zapadnega Michigana. Največje ozemlje nove zemlje na izbranih mikiganskem slavnem pasu sadejev in detelj prikladen za splošno kmetarstvo, živinorejo, mlekarstvo, sadjarstvo, peruninarstvo i. t. d. \$10 do \$30 akre, najboljša zemlja \$10 do \$20 akre, \$10 do \$20 na roko ter \$5 do \$10 mesečno za 40 akrov ali letne obroke. V bližini reke Chicago, Detroit, Grand Rapids. Prite za ilustrirani katalog in mapo, 72 strani, zastoj. Vprašajte glede cenovnih izjav iz Toledo in Chicago.

George W. Swigart,
Lestak, E.—1251 First National Bank Bldg.
Chicago, Ill.

Kje je ANTON BARAGA? Doma je iz Podloza pri Rakeku. Pred dvema letoma je bival v Barbertonu, O. Nadalje želim tudi izvedeti za naslov ANTONA AVSEČ, doma iz Vrha pri Ložu. Pred dvema letoma je bival v Potter County, Pa. Ako kdo ve za naslov kojega gori navedenih rojakov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sama javita, ker imam poročati njima jako važne stvari. — Urban Strazišar, Box 105, West Winfield, Pa. (26-28—8)

Kje so FRANK CARLI, doma iz Krnic pri Jagerščah, JOHN OBID iz Mlake pri Cerknem in ANTON VONČINA iz Mosori pri Otaležu, vsi s Primorskega. Prvi je nekje v Michigani in druga dva pa nekje v Pennsylvaniji. Prosim, da se javijo svojemu prijatelju. — Matevž Vogrič, 1115—3rd St., La Salle, Ill. (26-28—8)

NAZNANILO.

Rojakom v Kitzville, Minn., in okolici naznanjamo, da je

Mr. JOE ADAMICH naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" ter izdajati pravoveljavna potrdila.

Upravišče Glas Naroda.

Farme v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za farmo, ne kupujte preje, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nud. v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 160 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospejujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku prileti tukaj z gospodarst

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevlel: G. P.

(Nadaljevanje)

Pustil sem poklicati gospoda Lescauta ter mu zasepetal v uho, v kaki stiski se nahajam. Ker je bil jezneža značaja ter tudi malo vajen biti obziren napram kočijažem, se mi je pričel smejeti.

— En ludor! — je vskliknil. — Dvajset po podplatih za tega lopova!

Zastoj sem mu na tistem prigorvarju, da spravlja nas vse v nesrečo! — Iztrgal mi je palico ter pričel mahati z njo po zraku. Kočijaž se je odnehal ter mi za slovo zagrozil, da sem ga sicer osleparil, da pa bom še slišal o njem. Zastoj sem vpil za njim, naj ustavi.

Njegov beg je povzročil pri meni čuden nemir. Niti najmanj nisem dvomil, da nas bo naznanil pri policiji.

— V pogubo ste me spravili, — sem rekel gospodu Lescautu, — in ker nisem pri vas niti trenutek varen, moramo takoj proč.

Ponudil sem Manon roko in zapustila sva to nevarno hišo. Lescaut naju je spremljal. — — —

Ker je Chevalier Desgrieux še dalj kot eno uro pripovedoval, sem ga prosil, naj tukaj prekine ter nama dela družbo pri večerji. Ta uslužnost mu je bila dokaz, s kakim zanimanjem sem ga poslušal. Zagotovil nama je, da bo v nadaljevanju še dosti veliko bolj zanimivega in ko je bila končana večerja, je nadaljeval s pripovedovanjem.

DRUGI DEL.

— Z obéudovanjem nas polni, ko opazujemo, kako spaja božja previdnost človeške dogodke. Komaj smo napravili par ducat korakov, ko je neki gospod, kojega obraza nisem mogel videti, spoznal Lescauta. Na vsak način je prežal nanj v bližini stanovanja, da izvede svoj načrt.

— Ti si Lescaut, — je vskliknil ter sprožil nanj pištolo. — Danes zvečer boš lahko večerjal z angelji v nebesih!

V trenutku je zbežal in Lescaut je ležal brez znamenja življenja na tleh. Pregovoril sem Manon, naj zbeži, ker najina navzočnost itak ne more vzbuditi hrata v življenje. V spremstvu paznika sva se obrnila v najbližjo prečno ulico.

Manon je bila tako grozno presenečena, da se je komaj vlekla naprej. Konečno smo zapazili na koncu ulice nekega kočijaža. — Vstopili smo. Ko pa me je kočijaž vprašal, kam naj pelje, mi nisem vedel odgovora. Nisem imel nobenega varnega azila, niti zvestega prijatelja, pri katerem bi mogel brez skrbi iskati pomoči. Sploh pa sem bil brez denarja ter sem imel v žepu le pol pištolo. Manon je bila skoro brezumna vsled strahu, katerega je doživela.

Moje misli so bile še vedno zaposlene z umorom Lescauta in bal sem se patrul. Kaj naj pričnem? Na srečo sem se spomnil gostilne v Chaillot, kjer sem prebival par dni z Manon, ko sva iskala stanovanje. Tam sem upal biti na varnem ter obenem najti stanovanje, ne da bi se mi sililo radi stanarine.

— Pelji nas v Chaillot, — sem rekel vozniku. Ni pa hotel peljati tja pomoči za manj kot za pištolo. Konečno se je zadovoljil s šestimi franki, — celo svoto, katero sem imel pri sebi.

Spotoma sem tolažil Manon, dasiravno sem bil sam popolnoma obupan. Stokrat bi si bil končal življenje, da ni bilo ob moji strani edino bitje, ki mi je delalo življenje drago. Vsaj sem zopet imel Manon! Ona me ljubi, — moja je! Tiberge lahko govori: ta sreča ni nikakoli domišljija. Naj pogine celi svet krog mene, kaj me briga! Moje življenje, moja ljubezen ima svoje korenike — tukaj!

Moje čustvo je bilo istinito. Dočim sem pa tako zaničljivo mislil o bogastvih sveta, sem si vendar želel majhnega dela, da tem temeljitje zaničujem ostalo. Ljubezen je močnejša kot bogastvo in vsi zakladi sveta, a ona potrebuje zaklade kot pomoč. Za ljubimec ni nič britkejšega kot biti v zadregi.

V Chaillot smo dospeli krog enajste ure. V gostilni so nas sprejeli kot ljudi, katere se pozna. Da je prišla Manon v možki obleki, se ni zdelo nikomur čudno, kajti ljudje v Parizu in okolici so navajeni videti ženske v vseh možnih oblekah. Dal sem je dobro postreči kot da se nahajam še vedno v dobrih razmerah. Ona ni vedela, kako slabo sem pri kasi in jaz sem se varoval pojasniti ji svoj resnični položaj.

Sklenil sem, da se prihodnjega dne vrnem v Pariz ter poiščem leka zoper to nesrečno bolezen.

Pri večerji sem opazil, da je blede in suha v lice. V bolnici nisem tega zapazil, ker je bila njena soba preveč temna. Vprašal sem jo, če je njena posledica velikega strahu, katerega je doživela ob nasilni smrti njenega brata. Odgovorila mi je, da je bil njen strah pač velik, da pa tiči vzrok njenega slabega zdravja v trimesečni ločitvi od mene.

— Ti me torej zelo ljubiš! — sem vskliknil.

— Tisočkrat bolj kot ti morem povedati, — mi je odgovorila.

— Ti me torej ne boš nikdar več zapustila? — sem nadaljeval.

— Nikdar, nikdar, — se je glasil odgovor.

Ta svoja zadržila je okrepila s tolikimi prisegami in poljubi, da sem smatral za nemogoče, da bi se še kdaj izpremenila. Jaz sem bil vedno prepričan o njeni odkritosrčnosti in kakšen vzrok naj bi pač imela, da skriva svoja prava čustva? Bila pa je zopet omahljiva, ali boljše rečeno, bila ni nič, kakor hitro se je videla v pomankanju vsprico drugih žensk, živčih v izobilju. Nov dokaz za to dejstvo sem dobil v kratkem času, dokaz, ki je presegal vse ostale ter dovedel do najbolj čudnega doživljanja, ki se je kdaj pripetil človeku mojega rodu in stališča.

Ker sem torej poznal to njeno slabo stran, sem hitel prihodnje jutro v Pariz. Kot vzrok sem navedel smrt njenega brata ter nakup perila in obleke. Manon in gostilničarju sem rekel, da si bom poiskal voz, a to je bilo prazno bahanje in prisiljen sem bil iti celo pot peš. Šel sem hitro do Court-la-Reine, kjer sem hotel ostati nekaj časa. Potreboval sem namreč nekaj minut samote in počitka, da razmišljam, kaj naj počnem v Parizu.

Sedel sem na travo ter pričel govoriti sam s seboj. Vse misli so se vrtile krog treh glavnih točk. Prvič sem potreboval neposredne pomoči, da zadostim najnujnejšim potrebam; iskati sem moral nadalje pota, ki bi mi odprla upanja za bodočnost; tretjič, — kar je bilo zelo važno — skrbeti sem moral za svojo in za varnost Manon.

Ko sem pretehtal te tri točke od vseh strani, sem smatral za potrebno, da zadnji dve za enkrat izbišem. V najini sobi v Chaillot sva bila precej dobro skrita in glede najinih bodočih potreb sem si rekel, da bo ostalo dosti časa za prevdarek, ko bom zadovoljil sedanje najnujnejše.

Sedaj se je šlo za to, da napolnim denarnico. Gospod pl. T. mi je sicer ponudil svojo, a grdo se mi je zdelo, da bi ga sedaj opomnil na to. Kak strašen položaj, če mora človek razodevati svojo bedo ter ga prositi milodara!

Prišel sem misliti na Tiberge-a, na tega plemenitega tovariša in prijatelja. Ali mi bo pomagal? Gotovo! Moja beda ga bo

ganila, a me bo obsul s svojimi moralnimi pridigami. Njegova svarila, očitanja in pretuje bi moral sprejeti ter si stem tako drago odkupiti njegovo pomoč, da bi rajše dal par let svojega življenja kot pa izpostaviti se nastopu, ki je služil le v to, da me je razburjal ter vznemirjal moje vest. Mislim sem, da rajše žrtvujem svoje življenje kot pa postane berač.

Pa, ali se je šlo za življenje? Šlo se je za življenje Manon, za njene potrebe. Šlo se je za mojo ljubezen in njeno zvestobo! Kaj sem mogel vreči na tehtnico mesto nje? — Ona mi nadomestila slavo, srečo in bogastvo! Veliko je stvari, katerim bi žrtvoval svoje življenje, a ceniti kako stvar višje kot svoje življenje, ni še noben vzrok, da ga prav tako visoko cenim kot Manon. Komaj mi je prišla ta misel in že sem se odločil. Nadaljeval sem svojo pot v Pariz, s trdnim namenom, da se najprvo obrnem na Tiberge-a, potem pa na gospoda pl. T.

Dospevši v Pariz, sem vzel izvoščeka. Nisem ga sicer mogel plačati, a računal sem na pomoč tako trdno, da sem ga hotel odkodovati šele potem, ko bi dobil denar. Peljal sem se v Louxemburg, odkoder sem pustil poklicati Tiberge-a.

(Nadaljuje se).

Kje je moj brat JAKOB POVSÉ? Kje je KAROL ZALEZINA? Doma je iz Svibnja. V Ameriki se nahaja 12 let. Prosim cenj. rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi. Imam poročilo za njega od matere. Dva dolarja nagrade onemu, kateri mi pošlje njegov pravi naslov. Alois Povše, Box 62, De Pue, Bureau Co., Ill. (27-30-8)

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim niti-kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga sodelo-pilva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodendstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoté pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orož-jem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v kolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

G. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so ji spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi ali širili krizmsvet in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja-ki strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosti ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite je pri:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so-delovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. do-be-isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NATHANILS.

Cenjenim naročnikom v Mon-tani, Wyoming in Utah sporoča-mo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIE,

ki je pooblaščen pobirati naročni-ne in izdajati tozadevna potrdila. Upravištvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in infor-macije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" sa državo New York varuje in pomaga priseljen-cem, ki se bili osleparjeni, oro-pni ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Besplatno se daje nasvete pri-seljencem, kateri so bili oslepar-jeni od bankirjev, odvetrovnikov, tr-govcev s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval-cov, kašipotov in posetnikov ge-stila.

Daje se informacije v natural-izacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglašiti sa državljanske listine.

Borodniki naj bi se sestali s pri-seljenci na Ellis Islandu ali pri Bargo Office.

DEJAVNI DELAVNI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure jutraj do 5. popoldna in v sredo sveder od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno ma-zilo za kren-ke in moške lase, kakor tu-di za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, sra-stajo v 6 te-dnih kratki, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moški krasne brke in brado in nebo-odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostol ali trganje v ro-kah, nogah in križu v 3 dneh popolnoma odsvin, rane, opekline, bube, ture, kraste in grinta, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh popolnoma odsvin. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pilište takoj po cenik in knjiščko, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ, Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEJAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika;

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev,

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov la mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ